

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ О ЦРНОЈ ГОРИ

+++

У земљопису Књажевине Црне Горе из 1895 . г ,

за трећи разред основне школе пише:

...” У Црној Гори живе све сами чисти и прави Срби ,
који говоре србским језиком , а има их на 300.000 становника.

Већином су православне вјере , а има
нешто мало римокатоличке и мухамеданске вјере , али треба знати да смо
СВИ СРБСКОГА ПОРИЈЕКЛА И СРБСКЕ НАРОДНОСТИ.

Осим нас у Црној Гори има још Срба

који живе по другим србским земљама .

Неки су , као ми слободни , а неки нијесу , него су под туђином.

Сваки Србин у Црној Гори треба да искрено и свесрдно љуби

своју слободну домовину – Црну Гору и свога књаза ,

који се очински стара о њој и о нама ;

па зато треба сваки да је научи и позна ,

и да је сваки од непријатеља чува више него свој живот.

Тако исто Србин у Црној Гори дужан је љубити и познавати

своју цјелокупну домовину – све србске земље , у којима живе Срби.

Ниједан Србин и Србкиња , ма које вјере били ,

не смију пожалити ни живот ни имање за општу србску слободу ,
добро и благодатање.

Треба да је брат мио , ма које вјере био , јер тешко брату без брата .“....

+++

О Катунској нахији у земљопису Књажевине Црне Горе из 1895 . г ,

за трећи разред основне школе пише и ово :

..... “ На Ловћену је црквица у којој је гроб највећег србског пјесника
владике Рада , господара Црне Горе.

Главно мјесто је Цетиње

– престолница Црне Горе и средиште цијеле земаљске управе.

Цетиње је два пут спаљивано од Турака ,

али су га прибјегли Срби у Црној Гори изнова подизали.

Још је знаменито мјесто Његуши ,

одакле је поријеклом владајућа породица Петровић Његош ;

основатељ ње је владика Данило ,

по наредби којег је извршен догађај

по цијелој држави 1702 године на Бадњи дан ноћу

и тијем очувана србска државна самосталност.

Ту је и село Трњине у цуцкоме племену у којему су Срби
страшно побили Турке из два пута 1706 . и 1716 . године.”....

+++

О Ријечкој нахији у земљопису Књажевине Црне Горе из 1895 . г ,
за трећи разред основне школе пише и ово :
.....“Једина варош у овој нахији јест *Ријека* ,
која се налази под брдом Костадином .
Овдје је књаз подигао зимски дворца - *Љесковац*.
У близини на супрот вароши *Ријеке* ,
на десној обали ријеке Црнојевића уздиже се брдашце *Обод* ,
на коме је некадашњи владар Црне Горе – Иван Црнојевић
сазидао био град 1482. године.
Град *Обод* још је стога знатан, што је ту била
прва србско-словенска књига штампана 1493. године. “...

+++

О Приморској нахији у земљопису Књажевине Црне Горе из 1895 . г ,
за трећи разред основне школе пише и ово :
.... “Највећа варош у овој нахији јест Улцињ у Улцињском округу.
У њему су становали најстарији србски владари жупани,
а послје њих Немањићи и Балшићи .
Салч , близу Улциња , знатан је , јер је у њему љетовао понекад ,
велики и славни србски владар цар Душан ,
Мркојевићи , у којима су срби мухамеданске вјере
сачували од старог доба крст кога,
заједно са православном и римокатоличком браћом Србима ,
носе сваке године на Румију о Тројичину дану.“ ...

+++

Србски путописац Љубомор Ненадовић
у Напуљу среће песника “Горског вјенца “ ,
где се овај (у пратњи зета сердара Андрије Перовића ,
управника двора Ђука Срдановића и перјаника Вукала),
налазио ради лечења од грудобоље.
Растали су се у Флоренци маја лета Господњег 1851
и пружајући Љуби руку у знак пријатељског растанка,
Његош је казао ове стихове :

“Хајде, пођи равној Шумадији ,
поздрави ми Србске витезове :
Нек не пашу сабље од јордама,
већ нек јашу коња од мејдана ;
на Косову да се састанемо ,
да ми наше старе покајемо “.

+++

+++

“ ЂЕТИЋИ У ПАРЛАМЕНТУ”

На Лучиндан лета Господњег 1905 , Господар Никола :

“Мили моји Црногорци , цијели свој живот посветио сам да вас прво оспособим за културни и парламентарни живот, да од вас створим нове и културне јунаке па тек онда да вам дарујем Устав. Соколови моји , ја вам од свег срца дарујем то моје драго и мило јединче-Устав! И дај Боже , да вам буде срећан !.... “

После првих парламентарних избора лета Господњег 1906

(по једног посланика давала је свака капетанија) ,

“нови и културни јунаци” започеше парламентарни живот Црне Горе.

(можда је баш овако било по запису “Никца од Ровина” ,
а можда баш и није јер су га извргнули у “Рикац од Новина ”)

Прва сједница

Мило Дожић:

Господо посланици предлажем да најстарији посланик заузме мјесто привременог предсједника Народне Скупштине.

Ђуро Дрецун :

Боље да за приједседника изаберемо онога посланика који је највише глава посјека.

Ново Грујић :

Нека приједсједник буде један од овија нас који смо сјекли турске главе , а ови што нијесу сјекли нека буду секлетари у Скупштину и нека лијепо пишу све ово те зборимо !

Друга сједница

Мило Дожић :

Господо посланици ! Сада је потребно да изаберемо одбор за...

Ђуро Дрецун : Шта значи тај одбор и шта он има да ради ?

Мило Дожић : Да одговори на Господареву Пријестону Бесједу !

Ђуро Дрецун : Ја мислим да је све онако како је Господар каза и ја у тај одбор не улазим са овом памећу... ! (настаде жамор и препирка и када убједише Ђура он упита) Море ли ми у та одбор таман овако под оружјем ?

Може а како би друкчије – одговори предсједник.

Трећа сједница

Мило Дожић : Сада је подјела посланика на секције и ја мислим да је најбоље да само приједсједништво изврши диобу посланика на седам секција.

И када секретар Душан Петровић поче да чита имена и дође до треће секције поскочи Обрен Рњаз : Ко у трећој секцији ?! Е нећемо чоче !!!

Ми смо вазда били међу прве , па ћемо и сада у прву секцију..!

Ђуро Дрецун : За мношвом у прву секцију, које Црногорац !

И ја сам с тобом , Ђуро , сиви соколе ! – кликну са галерије Машан Косовац, стари јунак који , истина , није посланик , али је дошао да чује шта се говори у Скупштини.

Четврта сједница

Ново Грујић довео своје унуче , ђетића од шест година, и мали парламентарца сједи у посланичкој клупи поред свога ђеда.

-Ђеца се не смеју доводити у Скупштину и не могу сећети међу посланицима – вели предсједник.

Ново Грујић : Ово ти је дијете ка и златна јабука , мирно је ка анђео и неће оно ништа зборит у Скупштину !

Пета сједница

Милосав Николић: (известилац верификационог одбора)

Одбор је нашао да је мандат дробњачког посланика Јакова Алексића незаконит , и према томе Јаков није народни посланик !

Јаков:

Е нећу ја из ове Скупштине излазит без велике чистине , у здравље Господарево ! И што мене у тај одбор нијесу позвали одмах чим сам

доша , него сад, пошто сам ође сједио петнаест дана , они тамо нашли да ја не могу бити посланик !

Шеста сједница

Милосав Николић: (известилац верификационог одбора)
Верификациони одфбор нашао је , да је мандат Милисава Бојовића за капетанију жупску законит , па према томе....

Антоније Шундић : Није то истина и неће бити тако ! Па и мене је , чоче, изабрао народ а нијесу жене!.. а то није никаква ствар што је Милисав добио дванаест-тринаест гласова више од мене!

Лабуд Петровић : Да се то ријеши на прост начин – нека обојица ваде шорак (коцку) , па ко извуче мањи , нек иде кући !

Седма сједница

Душан Петровић прозива посланике , па када дође до Крсто Токов са галерије се зачу : Ево ме , ооо !

Мило Дожић : Господине Крсто , то није ваше мјесто и молим вас да сиђете са галерије !

Крсто Токов :

Ја ваистину нећу ! Ја сам посланик и могу сиђет ђе ми је воља!

Осма сједница

Мило Драгојевић: (упућује министру полиције Јовану Пламенцу питање) Молим господина министра да ми одговори : бих ли ја мога поћ до куће на једну неђељу дана осуства , па кад се вратим да опет будем посланик ка и ови остали ?

Девета сједница

Ђуро Дрецун : (дигао руку да тражи за реч и када му досади повика) Приједсједниче , окрени се . чоче , вамо , ђаво га однио ... ћевах нешто зборит ! Ја сам има да упутим једно питање на господина министра финансија , али , да не би било свађе , то нећу питат о´ће него ћу поћ код његове куће , па ћемо се договорит љуцки и лијепо .

Десета сједница

Саво Бошковић : молим господина министра да ми каже који је календар бољи : али овај вјечити , али ови обични сановник , али рожданик ? ја сам за ово пита учитеља , па он вели да не зна !

Једанаеста сједница

Мујо Влаховић : Ево господо , прошле су три – четири неђеље од како се ође састајемо . него има , ево , неко доба чим што почнемо говорит ја , Крсто , Саво , и још неки , ови са тавана (показује на галерију) једнако се нешто смију. Ја мислим да то није лијепо и да је то против закона и Устава.Господин министар војни , или ови од полиције , треба да забране и да се они са тавана не смију сваки дан. А док је посланик Крсто сједио горе код њих , они се нијесу смјели насмејат.

Дванаеста сједница

Саво Драговић : Питам господина митрополита : има ли он још ове државне говеди коју даје у разне пароије сиромасима на извор ? па ако има добро и јест, ако ли нема , оно хвала је Богу ?

Тринаеста сједница

Посланичка питања.

Крсто Томовић: Молим господина милистора војног или кога од другија милистора да ми каже : оће ли бити рата на прољеће ? А право да кажем , за то ме бирачи једнако питају ! па , брате , ако ће бити , ево нас ође ; ако ли неће , ми ћемо чекат , па што Бог да и срећа јуначка !

Иво Ђуровић : (министар војни)

Ми не знамо оће ли бити рата , а до душе изгледа да није далеко! Него, господо , све то зависи од Русије , па како она каже !

Ђуро Дрецун: Ово што милистар каже , то значи , брате , може бит, а може и не бит , а то је лако знат... најпосле , брате , ево руског посланика на Цетињу па да га питамо !

Алекса Поповић : Ђуро је добро овариса ово што каже да питамо руског посланика , па ако он рече : рат је ту ! – добро да јест , и ми смо ту ! ... Ако ли рече : рата нема ! ... онда ћемо лијепо гледат нешто друго ... !

Ристо Јокановић :Ја сам браћо , у свако доба за рат , и ако ћемо право зборит – време му је ! прошло је тридесет година од ка се пушка не чује ... Морам признат , и мене бирачи питају исто ка и Крста оће ли бит рата ? Кад ће бит ? са којом би се државом добили и тако ? ... па , ка велим , добро би било да се то зна по Уставу !...

Драго Радовић : Ја , господо , не знам како то може бит да милистри не знаду : оће ли рата бит или не ... И најпослије ево ме оће и ја гласам за рат !...

Четрнаеста сједница

Петар Рамовић:Молим господина милистра војнога да ми каже : може ли се запопит син покојнога попа Сима Машковића , који је био у Србију и тамо изучио подовинцијерску школу ?

Филип Челебић : Ако ово момче воли ванђелије и вако ... да речемо .. црквено пјеније – онда га можемо запопит..

Крсто Токов : Ја мислим да то момче треба запопит , али само по Уставу. !... е , побратимковићу свијетли , а ако у Уставу нема тачке и палиграма да се Црногорац може запопит , ми ћемо му дат неко друго званије у смислу закона.

Петнаеста сједница

Са галерије се јави за реч стари јунак Бајо Павићевић из Пјешиваца.

- Ти Бајо , нијеси посланик и немаш права да говориш - довикује му предсједник.

Бајо : Ја , ваистину , имам ! ... Ја сам добио билет да зборим ! (показује скупштинску улазницу , јер мисли да му улазница даје право говара у Скупштини).

Ђуро Дрецун : Браћо , немо те скакат у трзавице ! Бајо је јунак ка иједан црногорски син и сјека је док је махат мога , па нека и он говори ..

Мујо Влаховић: Вала људи , кад могу бит посланици вака момчад ка ови који не знају колико ногу Турчин има , заиста може и Бајо који је вазда био први ђе су мозгови прскавали !

Шеснаеста сједница

Филип Челебић : Ја , браћо посланици , оћу да нанесем пред владу и Скупштину један смиса за закон о посланицима , а то је овако : ја предлажем , да од сад , у Црну Гору , не може нико бит народни посланик , који није сјека турске главе.

Саво Бошковић : Ја бих још овако река : народни посланик , у Црној Гори , не може бит нико ко није сјека турске главе , или , ко нема Обилића медаљу или ову за храброст !...

Јанко Вукотић : И Филип и Саво добро зборе , али ја бих још нешто друго река ; а то је овако : да народни посланик може бит сваки Црногорац који је Господару по вољи и који је од добре куће !...Ја мислим да је све ово основано на Уставу у смислу политике ... е , ако ли није , овако , реците : није , брате , тако ! па ћу глеат своје послове !

+++

“ Пошјетник о Црној Гори и Црногорству “
групе аутора , покушава да објасни :
зашто Црногорци на припадају Србском народу ?

Писци “Пошјетника” тврде да је старо име Никшића (Оногошт)
потекло од немачког појма за госта (Гаст) ,
а заборавише да је Европа била пуна храмова посвећених
Србском богу “ Радгосту”, пре него што су Немци крочили на
њено тло .

Нови историчари Црногораца јадикују да су Зећани
били вазали Стефана Немање , а не објашњавају како је
и он сам Зећанин- рођен у Рибници (данас Подгорица).
Аутори “Пошјетника” кажу да краљ Никола није био Србин ,
а не говоре о пореклу породице Петровић ,
која је у Црну Гору стигла из Србске Босне (околине Травника) .

НАСТАВИЋЕ СЕ

сочињеније : хаџи Милан Арсеновић